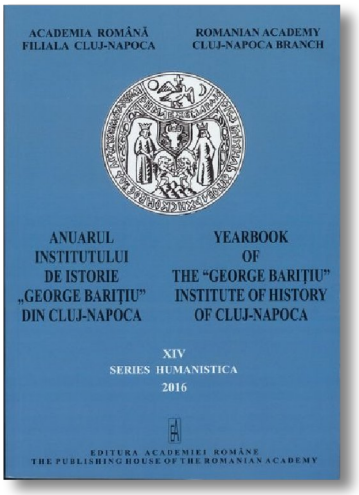

ISSN 1584-4404

Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca
Series *Humanistica*

humanistica.ro

Profitul în relația cu terțul – element de evaluare pentru lucrum cessans

Dragoș Nicolae Ploeșteanu, Andrei Mariș, Cristina Nicolaescu

How to cite this article:
Ploeșteanu, Dragoș Nicolae; Mariș, Andrei; Nicolaescu, Cristina (2016) *Profitul în relația cu terțul – element de evaluare pentru lucrum cessans*, Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca, Series Humanistica, Vol. 14, pp. 323–331. DOI: 10.5281/zenodo.22966550

© 2016: The Publishing House of the Romanian Academy.
Humanistica Yearbook is published online since 2003.
Submit your article to Humanistica Yearbook: secretariat.dcsu@acad-cj.ro

PROFITUL ÎN RELAȚIA CU TERȚUL – ELEMENT DE EVALUARE PENTRU *LUCRUM CESSANS*

Dragoş Nicolae Ploeşteanu, Andrei Mariş, Cristina Nicolaescu

Universitatea „Petru Maior" Târgu Mureş

Abstract. ***The Profit În Relation With The Third Party As An Evaluation Element For „Lucrum Cessans".*** *In this paper, we would like to analyze the breaches regarding the contract by one of the parties. In the aftermath, effective damages have been suffered through an unrealized legal gain or benefit by the other party, with the intent of bringing gains towards a third party. This represents an illegal deed, being frowned upon by the Civil Law. Thus, according to the New Civil Code, the aggrieved party can request damages, resulted both through actual and future damages. The said future damages consist in unfulfilled benefits, as a consequence of the breaching of the contractual provisions by the guilty party. Their quantum is calculated on the basis of proof which has to demonstrate that the said benefit should have been obtained. In general, the Judge or the Arbitral Council are invested with the power to solve such cases, and if it is necessary, to establish the quantum of the damages that can not be agreed upon with certainty.*

Key words: *„lucrum cessans", loss of profit, damages, CISG, Principles of UNIDROIT, Romanian Civil Code.*

INTRODUCERE

Lucrum cessans reprezintă în mod tradițional unul dintre elementele prin care se exprimă prejudiciul cauzat. Este important însă de ştiut dacă sistemul de drept aplicabil exprimă regula reparației integrale a prejudiciului sau dacă, dimpotrivă, limitează asemenea pretenții, pe motiv că acestea nu au caracter efectiv.

În special, la problematica beneficiilor nerealizate, chiar dacă la nivel de lege este regulată în sensul posibilității pretinderii acestora, în concret, dificultatea apare în special în a identifica anumite criterii pentru evaluarea şi cuantificarea acestora. În acest cadru, dacă una dintre condițiile pretenției este ca aceasta să aibă un caracter cert, apare întrebarea în ce măsură se poate susține că probațiunea beneficiilor nerealizate, adică „nepetrecute" vreodată, presupune obligatoriu dovada caracterului cert al acestora.

An. Inst. de Ist. „G. Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Humanistica, tom. XIV, 2016, p. 323-331

Studiul încearcă să identifice existența unor criterii adecvate de determinare a beneficiului nerealizat, precum şi a dificultăților pe care le întâmpină misiunea probațiunii beneficiilor nerealizate în fața instanțelor sau tribunalelor arbitrale. Pentru a răspunde unor astfel de probleme, unul dintre reperele, iar uneori chiar izvoarele juridice la care ne-am raportat îl constituie reglementările sau documentele internaționale prin care se urmăreşte o uniformizarea transnațională a domeniului.

CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND CONCEPTUL DE *LUCRUM CESSANS*

În literatura de specialitate, conceptul de *„lucrum cessans”*, provenit din limba latină, este definit ca fiind daunele sau beneficiile nerealizate datorită elementelor deteriorate sau neutilizate. Beneficiul nerealizat presupune profitul pe care partea vătămată ar fi putut să îl obțină în urma desfăşurării activității sale economice în cazul în care partea aflată în culpă şi-ar fi respectat obligațiile contractuale. („Lucrum cessans”, 2012-2014). Una dintre posibilele valențe ale conceptului de *lucrum cessans* este exprimată de maxima *lucrum facere ex pupili tutela tutor non debet*, ceea ce înseamnă că un „gardian” nu ar trebui să obțină profit în afara îndatoririlor sale.

În cadrul jurisdicției naționale, acest principiu se regăseşte în înțelesul mai multor articole din noul Cod civil, care a adoptat ideea de reparare integrală a prejudiciilor. Prin urmare, art. 1385, alin. (1) din noul Cod civil stabileşte că „prejudiciul se repară integral, dacă prin lege nu se prevede altfel”.[1] Repararea integrală, abordată în art. 1385[2] şi în art. 1531[3] din noul Cod civil, presupune atât repararea efectivă a prejudiciului (*damnum emergens*), cât şi repararea beneficiilor nerealizate (*lucrum cessans*, Ciochină-Barbu, 2013, p. 6), respectiv câştigul pe care l-ar fi putut realiza în condiții normale de desfăşurare a activității sale. Aprecierea întinderii prejudiciului, cu referire la *lucrum cessans*, este mai dificilă decât evaluarea daunelor efective, pentru că se raportează la o probabilitate a realizării în viitor a unui profit, însă realizarea acestuia trebuie să aibă un caracter cert.

Pentru ca orice prejudiciu să fie recunoscut de instanță, trebuie să fi existat un contract încheiat între părțile aflate în litigiu, valabil la data realizării prejudiciului. În caz contrar, nu pot fi cerute daune nici pentru repararea efectivă a prejudiciului şi nici pentru repararea beneficiului nerealizat, indiferent dacă acestea au fost sau

[1] Art. 1385, alin. 1, noul Cod Civil

[2] Art. 1385, alin. 3, noul Cod Civil: „Despăgubirea trebuie să cuprindă pierderea suferită de cel prejudiciat, câştigul pe care în condiții obişnuite el ar fi putut să îl realizeze şi de care a fost lipsit, precum şi cheltuielile pe care le-a făcut pentru evitarea sau limitarea prejudiciului.”

[3] Art. 1531, alin.2, noul Cod Civil: „Prejudiciul cuprinde pierderea efectiv suferită de creditor şi beneficiul de care acesta este lipsit. La stabilirea întinderii prejudiciului se ține seama şi de cheltuielile pe care creditorul le-a făcut, într-o limită rezonabilă, pentru evitarea sau limitarea prejudiciului.”

nu cauzate. Prin urmare, contractul încheiat între părți reprezintă principalul act juridic care obligă părțile de a-şi îndeplini obligațiile.

EVALUAREA CERTITUDINII BENEFICIULUI NEREALIZAT

În opoziție cu prejudiciul efectiv, a cărui valoare este uşor de determinat, beneficiul nerealizat (*lucrum cessans*) presupune un caracter probabilistic, ipotetic. Prin urmare, valoarea daunelor-interese în astfel de situații nu poate fi raportată doar la o eventuală posibilitate de a obține un beneficiu viitor ca rezultat al unui eveniment aleatoriu, ci trebuie să presupună un eveniment cert ce poate fi evaluat.

O condiție esențială pentru probațiunea pierderii suferite este cea de desfăşurare a unei activități economice permanente care îi aduce creditorului venituri stabile şi îi dă posibilitatea să facă dovada acestora prin prezentarea înscrisurilor pe baza cărora se poate evalua cuantumul lunar al venitului realizat.

Practica judecătorească reflectă necesitatea îndeplinirii condiției amintite. Cu titlu de exemplu, într-o cauză, pretențiile privind beneficiile nerealizate, formulate de justițiabil, au fost respinse pe motivul că – aşa cum reiese din înscrisurile depuse la dosar, conform OUG nr. 44/2008 – din moment ce acesta nu avea taxe şi impozite neplătite la stat, alături de alte datorii către bugetul local, el nu era înregistrat ca desfăşurând o activitate economică în mod regulat, respectiv cea de cărăuşie, cu scopul de a obține profit şi, ca urmare, nu poate pretinde „beneficii nerealizate" reprezentând profit din activități economice pe care ar fi putut să le realizeze. Precum s-a dovedit în cazul de față, prejudiciul trebuie să fie cert atât referitor la existența sa, cât şi la posibilitatea sa de evaluare. Însă, din motivul că reclamantul nu a prezentat niciun fel de înscrisuri prin care să fie determinat cuantumul lunar de bani obținut din activitatea de cărăuşie, caracterul invariabil al veniturilor nu poate fi determinat, iar, drept consecință, acesta nu poate fi evaluat.[4]

În ideea de a stabili nivelul despăgubirilor care i se cuvin creditorului în context de beneficiu nerealizat, acesta are obligația de a demonstra existența acestor pierderi de profit ca rezultat direct al acțiunii părții aflate în culpă, ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor sale.

În corelație cu activitatea desfăşurată, creditorul trebuie să țină cont de criterii potrivite de determinare prin prezentarea actelor care fac dovada beneficiului nerealizat. Spre exemplu, dacă creditorul este o societate care desfăşoară activități comerciale, iar încălcarea condițiilor contractuale de către partea aflată în culpă a condus la incapacitatea lui de a-şi îndeplini, la rândul său, obligațiile contractuale față de clienții săi, atunci pagubele suferite pot fi demonstrate prin prezentarea contractelor încheiate cu aceşti clienți.

[4] Cauza pendinte în dosarul cu nr. 4813/270/2012 aflat pe rolul judecătoriei Oneşti (Ministerul Justiției: Portalul Instanțelor de Judecată, f. d.).

Un exemplu elocvent în acest sens îl reprezintă cazul Biotronik vs. Conor Medsystems, unde pârâtul Conor Medsystems, care deținea calitatea de furnizor pentru reclamantul Biotronik, a încetat brusc să-şi mai livreze produsele la nivel mondial. Reclamantul a considerat că este îndreptățit să ceară despăgubiri pentru pierderea de profit chiar dacă în contractul inițial dintre cei doi nu au fost precizate măsurile aplicabile în cazul unor situații indirecte, consecințe speciale, cazuri accidentale sau cu daune severe. În acest sens, Biotronik a considerat necesară reevaluarea prețului contractual în raport cu prețul de revânzare. Curtea de Apel din New York a ajuns în final să decidă că, în acest fel, luarea în considerare a relațiilor colaterale de către reclamant reprezintă însăşi esența cazului. Pe acest considerent, pierderea de profit reprezintă o consecință a încălcării contractului de către pârât, acesta cauzând daune generale, ce pot fi invocate de către Biotronik întrucât Conor Medsystems nu era scutit prin aplicabilitatea clauzei de exonerare (International Institute for the Unification of Private Law [Unidroit], 1994, p. 54).

În cazul în care demonstrarea existenței unor beneficii nerealizate presupune producerea de documente, această ipostază poate să atingă aspecte destul de sensibile, deoarece implică divulgarea de informații confidențiale. În raționamentul arbitrajului internațional, confidențialitatea este mai degrabă concepută ca fiind o soluționare imparțială şi încurajator de eficientă a disputelor decât emotiva „probă prin uşurarea presiunii" sau eforturi de înstrăinare a autorității, reducând riscurile de producere a daunelor prin divulgarea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial concurenței, clienților sau altor persoane interesate, facilitând totodată acordul prin minimizarea expunerii public (Born, 2014, p. 2250-2251).

Încălcarea confidențialității presupune, în primul rând, răspundere prin despăgubiri. Valoarea despăgubirilor se stabileşte în funcție de existența/inexistența a unui acord de non-divulgare a informațiilor între părți (Unidroit, 1994, p. 54). În context de concurență, părțile nu vor fi dispuse să divulge relațiile lor de afaceri care țin de strategiile interne ale societății şi care le-ar putea afecta activitatea economică desfăşurată. În plus, divulgarea unor astfel de informații nu vizează doar aspectul de confidențialitate a societății respective, ci implică şi confidențialitatea clienților sau partenerilor de afaceri ai societății în cauză.

CONCEPTUL DESPĂGUBIRII INTEGRALE A DAUNELOR-INTERESE ABORDAT DIN PERSPECTIVA PRINCIPIILOR UNIDROIT

Similar prevederilor noului Cod civil privind repararea integrală a prejudiciului, acest concept se regăseşte şi sub imperiul Principiilor UNIDROIT. Art. 7.4.2 alin. 1 din Principiile UNIDROIT stipulează dreptul creditorului la repararea integrală a prejudiciului rezultat din faptul neexecutării. Acest prejudiciu

include atât pierderile pe care le-a suferit, cât şi câştigurile de care a fost privat, luând în considerare orice câştig al creditorului, ce a rezultat din evitarea cheltuielii sau a pierderii.

Datorită faptului că daunele-interese nu pot fi preconizate întotdeauna, partea aflată în culpă este responsabilă doar pentru daunele previzibile la momentul încheierii contractului. O excepție de la acest caz se regăseşte în situația în care inculpatul nu şi-a executat intenționat obligația, ceea ce reprezintă un delict civil, atrăgând, în consecință, răspunderea delictuală şi pentru daunele imprevizibile.

Pentru ca instanța să recunoască existența atât a prejudiciului efectiv, cât şi a beneficiilor nerealizate, trebuie să existe un nivel ridicat de certitudine. În consecință, beneficiul nerealizat este reparabil, însă doar în cazul în care se prezintă dovezi concrete cum că profitul respectiv s-ar fi realizat.

Conform art. 7.4.3 alin.3 din Principiile UNIDROIT, dacă valoarea daunelor nu poate fi stabilită cu un grad eficient de certitudine, determinarea cuantumului acestora cade în sarcina instanței.

PRINCIPIUL DESPĂGUBIRII INTEGRALE A DAUNELOR-INTERESE ABORDAT DIN PERSPECTIVA CONVENȚIEI DE LA VIENA PRIVIND VÂNZAREA INTERNAȚIONALĂ DE MĂRFURI (CVIM)

România a aderat la CVIM prin Legea nr. 24 din 6 martie 1991, publicată în Monitorul Oficial nr. 54 din 19 martie 1991 (*Convenția Națiunilor Unite asupra contractelor de vânzare internațională de mărfuri* [CVIM], f. d.), care urmăreşte stabilirea şi adoptarea de către statele părți la Convenție a unui set de norme uniforme care să ghideze soluționarea disputelor apărute în cadrul contractelor de vânzări internaționale de mărfuri, evitând contradicțiile apărute ca rezultat al sistemelor juridice diferite aplicabile în statele implicate.

CVIM, în *Capitolul V. Secțiunea a II-a. Daune Interese*, cuprinde regulile în materia despăgubirii integrale a prejudiciilor suferite. Mai mult, art. 74 din CVIM instituie principiile de bază conforme calculării cuantumului prejudiciilor. În ideea în care Convenția nu are capacitatea să cuprindă şi să prevadă totalitatea circumstanțelor de prejudiciere, se adoptă un standard simplu, dar aplicabil indiferent de conjunctură, şi anume că daunele-interese „sunt egale cu pierderea suferită şi câştigul nerealizat de cealaltă parte din cauza contravenției”[5].

Acest principiu stă la baza măsurării valorii beneficiului nerealizat, pentru că presupune raționamentul de analiză fundamentată pe evaluarea oricărei posibilități

[5] În înțelesul CVIM, noțiunea de „contravenție” are un sens diferit de cel din dreptul administrativ român, şi anume acela de abateri de la îndeplinirea obligațiilor contractuale.

la care recurge partea vătămată în ideea de diminuare sau recuperare a pierderilor suferite. În plus, în temeiul art. 77 din CVIM, partea vătămată are obligaţia de a lua „măsuri rezonabile pentru a limita pierderea, inclusiv câştigul nerealizat, rezultat al contravenţiei". Din aceste considerente, partea aflată în culpă are dreptul să ceară diminuarea daunelor-interese în momentul în care aceasta are motive să creadă că partea vătămată a neglijat orice posibilitate de a reduce daunele suferite.

Prin urmare, în cazul în care părţile declară contractul rezolvit, ţinând seama de împrejurări, vânzătorul va recurge la revânzarea bunurilor, respectiv, cumpărătorul – la achiziţionarea produselor de înlocuire. Ca rezultat, pierderea efectivă va fi diminuată, situaţie în care partea vătămată va primi doar „diferenţa dintre preţul din contract şi preţul cumpărării de înlocuire sau al revânzării compensatorii, precum şi orice alte daune-interese care pot fi datorate în temeiul art. 74".

Concluzionăm că, printr-o astfel de manieră de calcul, se procedează la împlinirea condiţiei prevăzute în art. 74 din CVIM, care precizează că „daunele-interese nu pot fi superioare pierderii suferite şi câştigului nerealizat pe care partea în culpă le-a prevăzut sau ar fi trebuit să le prevadă". Această prevedere are menirea să protejeze interesele ambelor părţi. Altfel spus, partea vătămată nu poate cere daune-interese în valoare totală a pierderii suferite ca rezultat al neîndeplinirii obligaţiei contractuale de către partea aflată în culpă, după care să recurgă la o revânzare compensatorie sau la o achiziţionare de bunuri de înlocuire, obţinând astfel un profit suplimentar celui pe care l-ar fi obţinut în urma desfăşurării în condiţii normale a activităţii sale economice.

A doua metodă de calcul a cuantumului despăgubirilor, invocată în art. 76 din CVIM, se aplică în cazul în care partea vătămată nu a recurs la o tranzacţie compensatorie sau a recurs doar pentru o anumită parte a bunurilor, iar pentru celelalte bunuri se va stabili preţul curent existent pe piaţă. În acest caz, partea vătămată va putea cere doar „diferenţa dintre preţul stabilit prin contract şi preţul curent din momentul rezolvirii".

Declararea contractului rezolvit reprezintă o condiţie esenţială pentru ca partea vătămată să fie în drept de a cere daune-interese în context de *lucrum cessans*, condiţie prevăzută în art. 75 şi art. 76 din CVIM.

JURISPRUDENŢĂ

Un exemplu elocvent pentru a ilustra modul de analiză şi soluţionare a cazurilor bazate pe conceptul de *lucrum cessans* este cazul SC M. S.A. vs. Banca de Export-Import a României E. S.A.[6].

[6] SC. M. SA vs. Banca de Export-Import a României, Decizia nr. 3970 din 11 decembrie 2014, Tribunalul Gorj.

Părțile au încheiat în anul 2004 un contract de credit prin care pârâta, Banca de Export-Import a României E. S.A, se obliga, în calitate de împrumutător, să acorde reclamantei SC M. SA un credit în valoare de 1.590.000 euro cu scopul exclusiv de a utiliza împrumutul pentru achiziționarea de la firma germană T.H.Gmb & Co.KG şi punerea în folosință a unei fabrici de cărămidă second-hand, în baza contractului de cumpărare încheiat la data de 12.03.2004 şi înregistrat la SC M. SA sub nr. 605/15.03.2004.

La data de 06.07.2004, banca a informat reclamanta despre Hotărârea Consiliului de Administrație de a rezilia contractul.

Ca urmare, reclamanta a acuzat pârâta că din moment ce aceasta nu a respectat obligațiile contractuale prin care se prevedea acordarea creditului de finanțare a investiției respective, reclamanta a avut de suferit pierderi evaluate ca fiind valoarea profitului pe care l-ar fi putut realiza dacă ar fi pus în funcțiune fabrica de cărămidă second-hand în perioada 2007–2010 şi a solicitat astfel repararea prejudiciului, constând în beneficiul nerealizat, estimat la valoarea de 18.561.237 lei.

Estimările de profit prezentate într-un raport de expertiză s-au realizat pe baza unei analize comparative a rentabilității liniei vechi de producție de cărămidă, deținută de reclamantă anterior anului 2004, şi a celei noi, pusă în funcțiune în 2010.

Raportul de expertiză are ca temei de calcul al profitului estimat analiza pierderii ce constă în cheltuielile suplimentare şi costurile de producție pe linia veche, pe care reclamanta o avea în posesie anterior anului 2004, în raport cu costurile de producție aferente liniei noi, care a fost achiziționată în 2010. De asemenea, s-a recurs şi la calcularea profitului estimat în raport cu media lunară de cărămizi produse de reclamantă cu linia tehnologică nouă, achiziționată în 2010.

Însă instanța nu a apreciat că beneficiul nerealizat este cert, pentru că nu s-a adus dovada cum că această producție suplimentară ar fi fost cu siguranță vândută, realizându-se astfel un profit. Nu s-a adus nicio dovadă de existență a unor contracte reziliate în perioada 2007–2010 ca rezultat al incapacității reclamantului de a realiza o anumită cantitate de producție, drept rezultat al rezilierii contractului de credit. Nici nu au existat litigii sau executări silite rezultate din neexecutarea obligației, drept consecință a lipsei cantității necesare de producție.

Reclamanta nu a prezentat niciun document care să ateste cum că au existat pierderi de profit din cauza lipsei de performanță a tehnicii, care s-o împiedice să-şi onoreze obligațiile de livrare de cărămidă clienților societății, spre exemplu: comenzi, refuzuri la comenzi, concilieri/negocieri în vederea reasigurării graficelor de livrare etc.

De aceea nu se pot acorda despăgubiri pentru pierderea unor posibilități de a încheia alte contracte, pentru că nu există certitudinea cum că reclamanta şi-ar fi putut extinde cota de piață.

Experții contabili nu au identificat contracte, iar reclamanta nu a prezentat înscrisuri care să ateste existența unor astfel de contracte sau a oricăror alte dovezi

din care să rezulte incapacitatea ei de a-şi onora obligaţiile din cauza lipsei de cărămizi, ca rezultat al neprimirii liniei de producţie nemţeşti, iar, de aceea, instanţa a respins cererea de chemare în judecată formulată de reclamantă, precizând că aceasta este neîntemeiată.

CONCLUZII

Realizând o analiză comparativă a actelor normative la care s-a făcut referire anterior în prezentul articol, şi anume a noului Cod civil, a Convenţiei de la Viena privind Vânzarea Internaţională de Mărfuri, precum şi a Principiilor UNIDROIT, am constatat că principala abordare din perspectiva căreia se evaluează daunele este aceea că prejudiciile se repară integral. Prin urmare, se prevede repararea atât a prejudiciului efectiv, cât şi a beneficiilor nerealizate, regula fiind statuată cu caracter de principiu de noul Cod civil român.

Pierderea efectivă constă în dauna propriu-zisă rezultată din neîndeplinirea obligaţiilor contractuale de către partea aflată în culpă. În consecinţă, există posibilitatea reală de evaluare a valorii daunelor. Dimpotrivă, beneficiul nerealizat are un caracter probabilistic şi constă în evaluarea unei posibilităţi de a realiza profit în viitor şi poate avea un grad mai mare sau mai mic de certitudine. De aceea, uneori, aprecierea prejudiciului, care constă în beneficiul nerealizat, poate fi influenţată de aspecte subiective. Aşadar, atât actele naţionale, cât şi cele internaţionale impun anumite norme de evaluare, în principal axându-se pe ideea că profitul nerealizat trebuie să fie cert şi evaluabil, deci trebuie aduse dovezi pertinente în susţinerea existenţei sale.

Certitudinea poate fi demonstrată prin intermediul unor înscrisuri care să facă dovada relaţiilor contractuale. Această interdependenţă dintre certitudinea beneficiilor nerealizate şi existenţa dovedită a unor relaţii contractuale asigură posibilitatea previzibilităţii. Tocmai de aceea, Principiile UNIDROIT enunţă drept condiţie esenţială aceea ca daunele pretinse să fi fost previzibile la momentul încheierii contractului, cu excepţia situaţiei când partea în culpă a săvârşit un delict civil prin conduita sa. Pe baza acestora, trebuie să se stabilească un cuantum lunar al sumei obţinute din activitatea economică desfăşurată în mod regulat de către partea îndreptăţită în a cere daune la valoarea profitului nerealizat. În situaţia în care caracterul constant al veniturilor nu poate fi stabilit, nici evaluarea acestora nu este posibilă. Pentru ca existenţa beneficiului nerealizat să fie demonstrabilă, creditorul este obligat să aducă dovezi relevante şi pertinente. De aceea, este esenţial ca cel care înaintează cererea petiţionarilor să desfăşoare în mod regulat o activitate economică, iar, în urma acestei fapte ilicite, partea prejudiciată să fie privată de anumite beneficii pe care le-ar fi putut obţine în viitor. Însă nici această sarcină nu este una confortabilă ori lipsită de dificultăţi: producerea de documente poate

constitui un impediment datorită riscului pe care dezvăluirea unor tipuri de documente îl poate crea asupra afacerii celui obligat la producerea lor.

BIBLIOGRAFIE

Born, G. B. (2014). *International Commercial Arbitration*. Volume II. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International.

Ciochină-Barbu, I. (2013). O nouă viziune asupra prejudiciului ca element al răspunderii civile delictuale. *Acta Universitatis George Bacovia. Juridica*, *2*(1), 193–226.

Convenția Națiunilor Unite asupra contractelor de vânzare internațională de mărfuri (CVIM). (f. d.). Accesată la http://www.cdep.ro/pls/legis/legispck.htp_act_text?idt=28036 în data de 07.11.2015.

International Institute for the Unification of Private Law (Unidroit). (1994). *Principles of International Commercial Contracts*. Rome: Autor. Accesat la http://www.unidroit.org/english/principles/contracts/principles1994/1994fulltext-english.pdf în data de 10.11.2015.

Lucrum cessans. (2013-2014). *Legal Glossary – Dictionary of legal terms*. Accesat la http://www.legal-glossary.org/lucrum-cessans/ în data de 04.11.2015.

Ministerul Justiției: Portalul Instanțelor de Judecată. (f. d.). Accesat la http://portal.just.ro/270/SitePages/Dosar.aspx?id_dosar=27000000000043870&id_inst=270 în data de 10.11.2015.